

Nápravná technika

Grace Fernaldové

Nápravná technika Fernaldové

- **Metoda obtahování slov**
- **Při výuce čtení a psaní je používán multisenzorický přístup:**
 - **vizuální** – vytvoření přesné představy slova;
 - **auditivní** – vnímání sluchové podoby slova;
 - **kinestetický a taktilní** – slovo se pomocí opakovaného obtahování a psaní upevňuje tak dlouho, dokud není zautomatizováno.

Nápravná technika Fernaldové

POSTUP Č. 1:

- **Učitel píše slovo, které zároveň předčítá. Žák ho sleduje a naslouchá mu.**
- **Žák obtahuje učitelem napsané slovo a současně je předčítá. Pak žák slovo píše a nahlas si je diktuje. Měl by mluvit tak pomalu, jak píše.**
- **Žák píše slovo z paměti. Pokud se mu nepodaří napsat slovo správně, opakuje se předchozí krok. Pokud je napsáno správně, je založeno do kartotéky. Slova z kartotéky mohou být později použita při slohovém cvičení.**

Nápravná technika Fernaldové

- **Časem může být vypuštěna fáze obtahování. Žák se učí slova pouze sledováním učitele při psaní; slovo přečte a pak je píše a sám si je diktuje.**
- **Žák sleduje při psaní učitele a hned se pokouší slovo napsat.**
- **Žák pouze slovo opisuje z předlohy bez pomoci učitele.**
- **Žák píše slovo podle diktátu.**

Nápravná technika Fernaldové

POSTUP Č. 2:

- **Dítě přečte slovo.**
 - **Dvakrát slovo napíše, přitom se může dívat na předlohu.**
 - **Dítě si vzor zakryje a slovo napíše z paměti.**
 - **Dítě se pokusí slovo vyhláskovat; může se dívat na předlohu.**
-
- ❖ **Tyto kroky se opakují alespoň třikrát. Děti denně sledují, kolik slov se naučily přečíst a napsat.**
 - ❖ **Tato metoda se používá zejména u dětí, které mají obtíže především v psaní.**

Senzorická integrace

- Jean Ayresová

Senzorická integrace

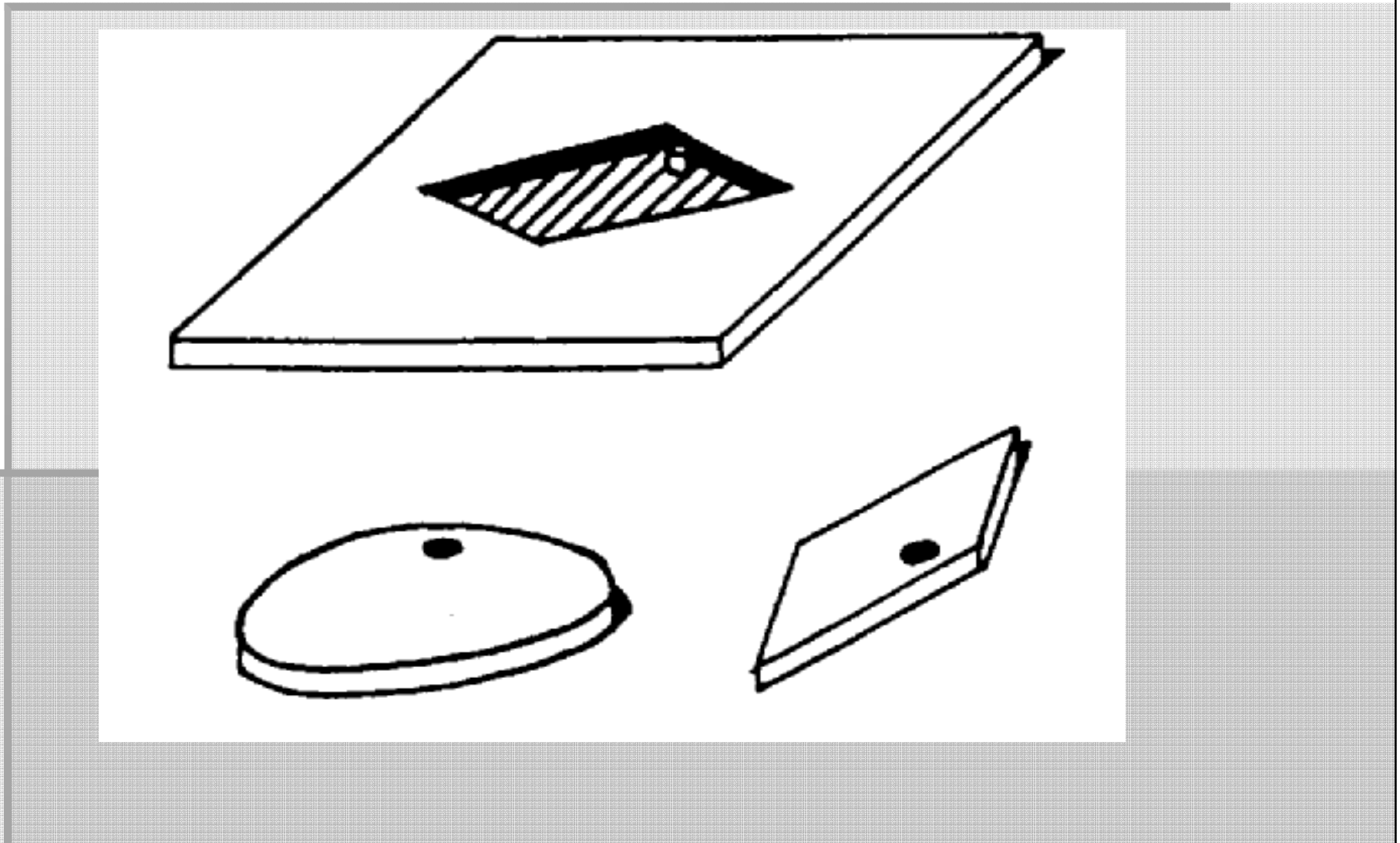
- **Test senzorické integrace se skládá ze 17 subtestů. Jsou zaměřeny na:**
 - **zrakové vnímání;**
 - **jemnou motoriku;**
 - **taktilně - kinestetické funkce;**
 - **vnímání schématu těla.**

Senzorická integrace

OBLAST ZRAKOVÉHO VNÍMÁNÍ

- **Prostorová vizualizace:**
 - **dítěti jsou předkládány čtyři oválné tvary a čtyři kosočtverce z umělé hmoty, které má dítě vkládat do tvarově odpovídajících výřezů;**
 - **ovály i kosočtverce se liší mezi sebou umístěním otvorů, které se musejí nasadit na kolíček ve výřezu.**
 - **Subtest má 30 úloh.**

Senzorická integrace

Senzorická integrace

OBLAST ZRAKOVÉHO VNÍMÁNÍ

- **Vnímání figury a pozadí:**
 - **Dítěti jsou předkládány tři přes sebe natištěné tvary, které má během šedesáti sekund vyhledat mezi šesti alternativními tvary.**
 - **Subtest má 16 úkolů.**
 - **V prvních devíti úkolech jsou rozlišovány konkrétní obrázky, v dalších geometrické abstraktní tvary.**

Senzorická integrace

OBLAST ZRAKOVÉHO VNÍMÁNÍ

- **Vnímání polohy v prostoru**
 - **dítě má za úkol určit z několika geometrických figur tu figuru, která odpovídá předkládaným figurám;**
 - **probíhá ve třech krocích:**
 - nejdříve dítě dostává kartičky, které může k předkládaným figurám přiložit;
 - později jsou alternativní figury otištěny na protější stránce;
 - nakonec si může předkládané figury prohlédnout během tří sekund a z alternativních figur vybírá již z paměti.

Senzorická integrace

OBLAST JEMNÉ MOTORIKY

- **Přesnost jemné motoriky**
 - je zjišťována koordinace obou rukou a integrace oka a ruky;
 - dítě co nejpřesněji obtahuje předkládané linie nejprve dominantní rukou, pak i nedominantní;
 - zjišťují se odchylky od vzoru.

OBLAST TAKTILNĚ - KINESTETICKÉHO VNÍMÁNÍ

- **Kinestezie**
 - dítěti se zakryjí oči a jeho ukazováček pravé, pak i levé, ruky se vede po přímce přesně od jejího začátku ke konci;

Senzorická integrace

OBLAST TAKTILNĚ – KINESTETICKÉHO VNÍMÁNÍ

- pak dítě, stále se zakrytýma očima, pohyb opakuje s tím rozdílem, že je mu prst posazen na začátek přímky;
- měří se přesnost pohybu ve směru i délce;
- test obsahuje deset přímek různé velikosti a směru;
- zjišťuje se schopnost dítěte vnímat pozici a pohyb ruky v prostoru bez zrakové pomoci.

Senzorická integrace

OBLAST TAKTILNĚ – KINESTETICKÉHO VNÍMÁNÍ

▪ Taktilní vnímání tvaru

- **dítě má rozlišit bez kontroly zrakově, pouze hmatem, geometrické tvary: ovál, trojúhelník, hvězdu, čtverec, osmiúhelník, šestiúhelník, kosočtverec, kříž a lichoběžník;**
- **tvary jsou vyřezány z umělé hmoty;**
- **pět z nich rozlišuje pravou a pět levou rukou;**
- **pak jsou dítěti předkládány nakreslené alternativní tvary, nejprve čtyři, později až dvanáct, mezi nimiž má vyhledat taktilně vnímaný tvar;**

Senzorická integrace

OBLAST TAKTILNĚ – KINESTETICKÉHO VNÍMÁNÍ

- **test zjišťuje integraci taktilního a vizuálního vnímání a percepční pohotovosti.**
- **Vnímání grafických tvarů**
 - **dítě má zakryté oči a na hřbet ruky se mu kreslí vodorovná čárka, kroužek, písmena V, S, M pomocí gumy na konci tužky;**
 - **dítě pak má druhou rukou vždy předkreslený znak nakreslit na papír;**

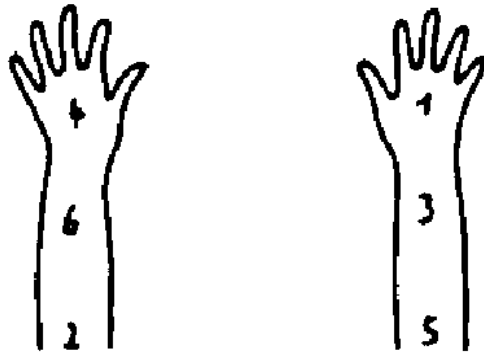
Senzorická integrace

OBLAST TAKTILNĚ – KINESTETICKÉHO VNÍMÁNÍ

- **test zjišťuje integraci vnímání tvaru a polohy v prostoru.**
- **Lokalizace taktilních podnětů**
 - **dotýkáme se např. tužkou tří míst na vnitřní straně předloktí a tří míst na vnější straně předloktí dítěte;**
 - **dítě má zakryté oči a má za úkol druhou rukou co nejpřesněji určit místo dotyku;**
 - **test zjišťuje integraci taktilního vnímání a tělesného schématu.**

Senzorická integrace

OBLAST TAKTILNĚ – KINESTETICKÉHO VNÍMÁNÍ

- Vnímání simultánních taktilních vzruchů
 - stojíme za dítětem, které má zakryté oči;
 - dvěma tužkami, které mají na konci gumu, se dotýkáme zároveň dvou míst na ruce nebo na tváři, později určitého místa na ruce a na tváři;

Senzorická integrace

OBLAST TAKTILNĚ – KINESTETICKÉHO VNÍMÁNÍ

- **dítě má obě místa dotyku co nejpřesněji identifikovat;**
- **testem se zjišťuje schopnost diferenciacce simultánně předkládaných taktilních podnětů.**
- **Identifikace prstů**
 - **dítě se zakrytýma očima rozpoznává prsty, kterých se dotýkáme;**
 - **test zjišťuje integraci taktilního vnímání a vnímání schématu těla.**

Senzorická integrace

OBLAST VNÍMÁNÍ TĚLESNÉHO SCHÉMATU

- **Napodobování postojů těla**
 - **zjišťuje se schopnost plánovat neobvyklé nebo obtížnější pohyby a jejich integrace s vnímáním vlastního těla;**
 - **dítě zrcadlově napodobuje jednotlivé postoje;**
 - **hodnotí se přesnost postoje a rychlost, s jakou dítě postoj uskuteční.**

Senzorická integrace

OBLAST VNÍMÁNÍ TĚLESNÉHO SCHÉMATU

- **Překřížení střední linie těla**
 - dítě zrcadlově napodobuje určité pohyby, ve kterých se dotýká levou nebo pravou rukou vždy určitého bodu, umístěného na opačné polovině těla.
- **Oboustranná motorická koordinace**
 - dítěti se vyt'ukávají jednoduché rytmy;
 - dítě je opakuje podle návodu buď oběma rukama zároveň, nebo část rytmu jednou rukou, část druhou atd.

Senzorická integrace

OBLAST VNÍMÁNÍ TĚLESNÉHO SCHÉMATU

- **Stoj na jedné noze s otevřenýma očima**
- **Stoj na jedné noze se zavřenýma očima**
 - **měří se čas, po který je dítě schopno balancovat na jedné noze;**
 - **musí mít přítom zkřížené ruce na prsou, nesmí ani poskakovat, ani se pohupovat dopředu a dozadu;**
 - **rozdíl mezi testem s otevřenýma očima a testem se zavřenýma očima ukazuje, do jaké míry je schopnost rovnováhy závislá na zrakové podpoře.**

Tréninkové programy Georga Spiela

Program G. Spiela

Program Vnímání schématu těla a prostorové orientace

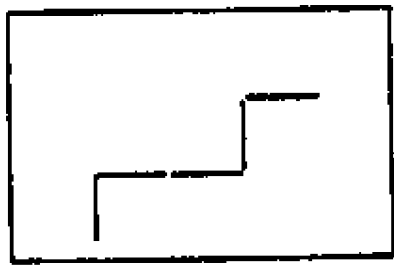
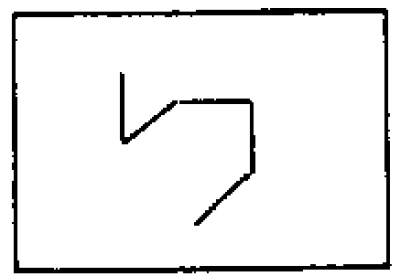
- **několikaměsíční program, který mohou provádět s dítětem i rodiče;**
- **úkoly postupují od nejjednodušších k nejsložitějším;**
- **důraz je kladen na preciznost provádění úkolů;**
- **nejprve dítě pracuje podle předlohy;**
- **později si může předlohu pět vteřin prohlížet, pak je zakryta a dítě plní úkol z paměti;**

Program G. Spiela

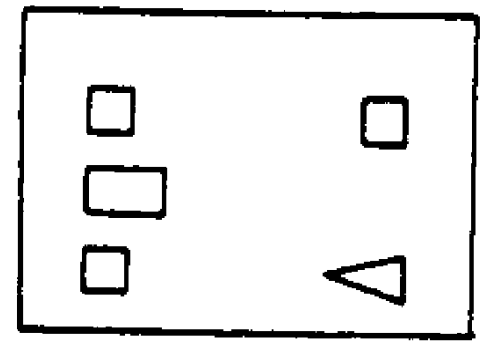
- **materiál: krabičky od sirek, kostky z lega, párátko a geometrické tvary vystřižené z tvrdého papíru;**
- **pro cvičení s každým materiálem je připraveno 24 úkolů;**
- **střídají se pozice mezi dítětem a terapeutem:**
 - **1. stupeň obtížnosti – dítě sedí vedle terapeuta;**
 - **2. stupeň – dítě sedí přes roh stolu; předlohu vidí v 90ti stupňovém úhlu;**
 - **3. stupeň – dítě sedí proti terapeutovi – 180°;**
 - **4. stupeň – dítě sedí přes druhý roh stolu – 270°.**

Program G. Spiela

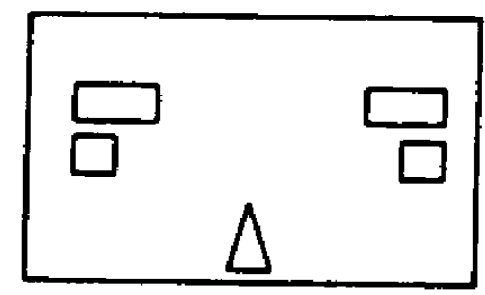
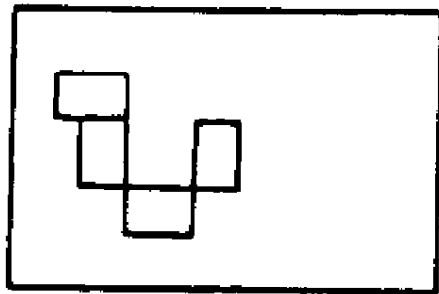
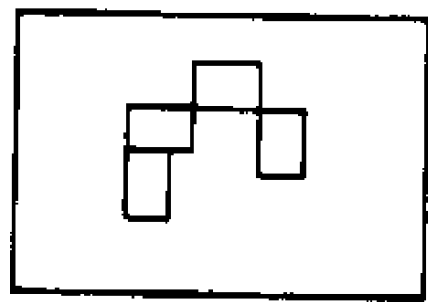
Párátka:

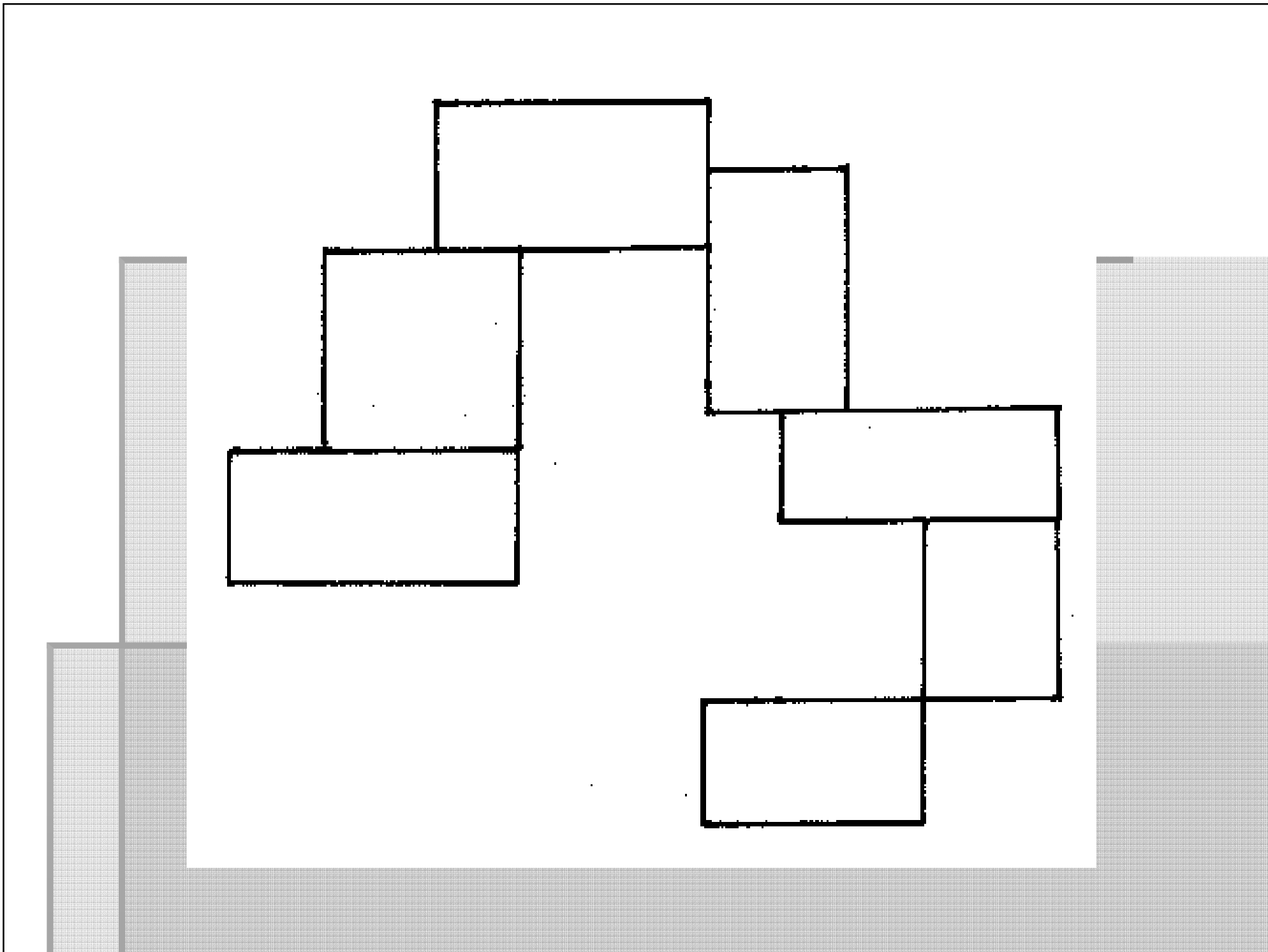

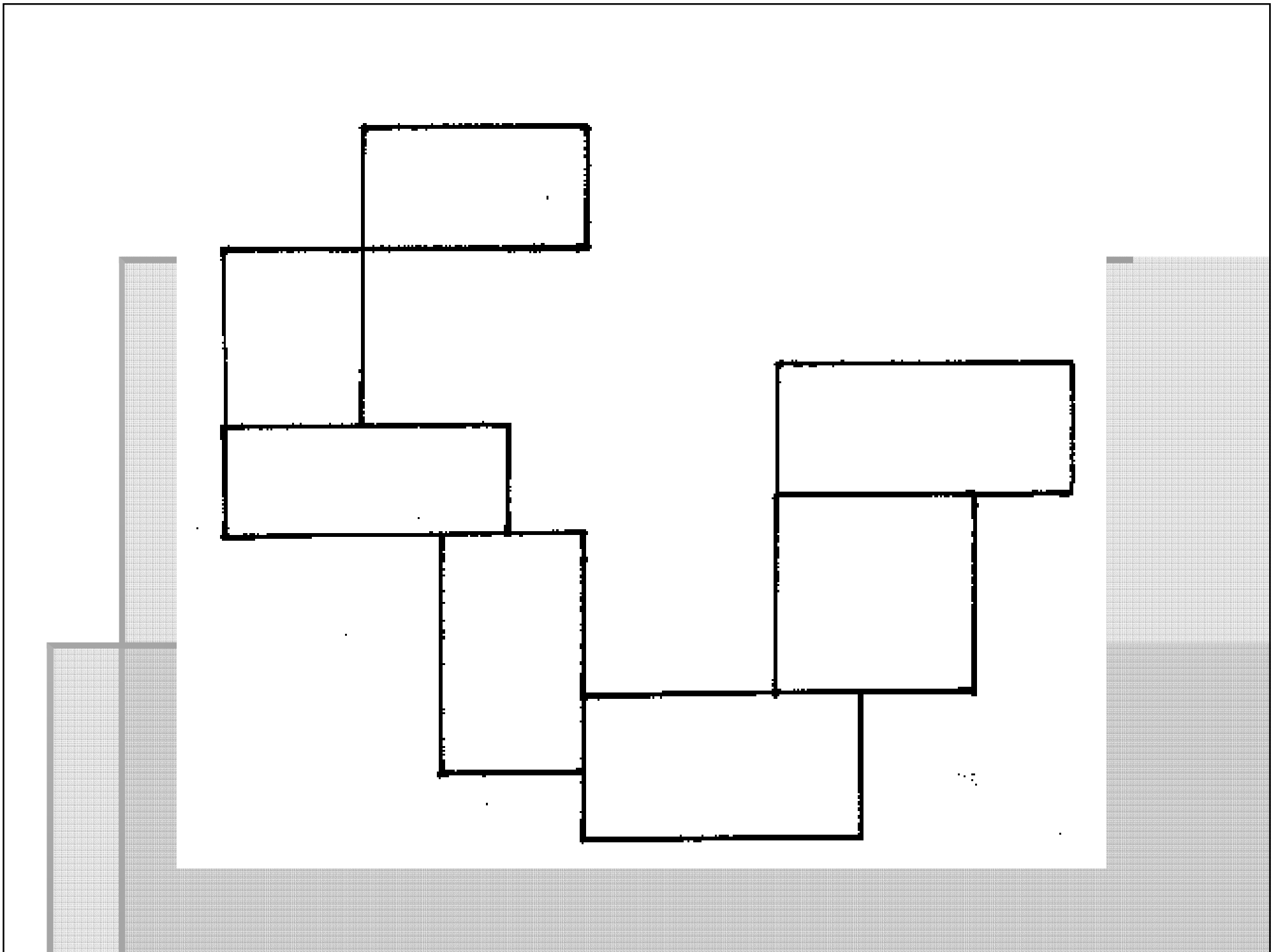
Geometrické tvary:

Krabičky od zápalek:

Program G. Spiela

Program Vnímání hlásek

- **terapeutická cvičení ke zlepšení fonematické diferenciaci;**
- **určen šesti až desetiletým žákům základní školy;**

POSTUP:

1. Dítě má určit hlásku (např. *t*) rozlišováním dvou nesmyslných slov; má určit, zda jsou slova stejná:

neta – nepa

utik – utik

tups - mups

tops - tops

trim - prim

ofat – ofap

Program G. Spiela

2. Dítě má poznat, zda se v bezesmyslném slově určitá hláska (*t*) nachází:

gren, ogul, ages, mest, tuma, achim, tinf, chori ...

3. Dítě má určit pozici domluvené hlásky ve slově:

taso, otom, guto, foti, trar, asit, tufi, neta, teli ...

4. Dítě má určit pozici hlásky ve vztahu k jiné hlásce – zda stojí před ní, nebo po ní následuje:

***t* ve vztahu k *e*:**

tegu, etus, pite, pket, trep, spet, tesp, mest, otel ...

Program G. Spiela

- Podobně se cvičí dále hlásky *m, n, d, b, p, g, k, f, v*.

- Následují cvičení na rozlišování znělých a neznělých dvojic hlásek:

m-n, d-t, b-p, g-k, f-v, m-v, b-v